

24

Yttrande över motion
2019:56 av Jonas
Lindberg (V) om att
införa betald
specialistutbildning för
fysioterapeuter
HSN 2020-0817

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utbildning
Susanne Kalén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-03

HSN 2020-0817

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:56 av Jonas Lindberg (V) om att införa betald specialistutbildning för fysioterapeuter

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (V) har lämnat en motion om att regionfullmäktige ska besluta att fysioterapeuter inom regionens verksamheter ska erbjudas betald specialistutbildning med full lön. Vidare föreslås att verksamheterna tillsammans med facklig organisation tillsammans ska avgöra vilka specialistutbildningar som anses viktiga att bekosta med lön.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion av Jonas Lindberg (V) om att inför betald specialistutbildning för fysioterapeuter

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2019:56 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Motionären föreslår att fysioterapeuter inom regionens verksamheter ska erbjudas betald specialistutbildning med full lön. Vidare föreslås att verksamheterna tillsammans med facklig organisation tillsammans ska avgöra vilka specialistutbildningar som anses viktiga att bekosta med lön.

Motionären framhåller att fysioterapeuter är en yrkesgrupp som tillför stor nytta i hela hälso- och sjukvårdssystemet, att de spelar en avgörande roll för patienters livskvalité, rehabilitering och tillvaratagande av egna resurser och att yrkesgruppen spelar stor roll i vårdens samtliga specialinriktningar.

Specialistutbildning för fysioterapeuter regleras inte av högskoleförordningen, dvs. det finns inga fastställda examensmål i högskoleförordningen för fysioterapeuters specialistutbildningar, såsom det finns för specialistsjuksköterskor. Det finns inte heller någon skyddad yrkestitel för fysioterapeuter med specialistexamen eller en yrkesexamen på avancerad nivå. Specialistutbildning för fysioterapeuter anordnas av den fackliga organisationen Fysioterapeuterna inom SACO. En specialistordning med 16 inriktningar har tagits fram av förbundet. Utbildningen leder till godkänd specialistkompetens. Godkännande organisation är således fackförbundet till skillnad från specialistsjuksköterskeutbildning där det är universitetet/högskolan som är huvudman.

Fackförbundets krav för antagning till specialistutbildning är leg. fysioterapeut med kandidatexamen (180 hp) och minst två års klinisk erfarenhet (24 månader allmän tjänstgöring) med en tjänstgöringsgrad på minst 75 procent av heltid.

Innehållet i specialistutbildningen för fysioterapeuter anpassas efter den enskildes behov. Utbildningen är målrelaterad och individuellt utformad. Det innebär att innehållet kan se olika ut för olika individer beroende på de erfarenheter, kunskaper och meriter som den sökande har vid specialistutbildningens början. Den kliniska fördjupningen i specialistutbildningen omfattar minst tre års tjänstgöring inom specialistområdet under vägledning av en namngiven handledare som godkänts av förbundets specialistkommitté. Den sökande ska planera den kliniska utbildningen så att den motsvarar beskrivningen av specialistområdet och dess verksamhetsområde. Genom randutbildning, auskultation och hospitering ska den som utbildas skaffa sig adekvat bredd. Förväntade läranderesultat finns angivet för varje specialistområde men inte hur de ska uppnås. För att bli godkänd specialist ska också magisterexamen uppnås via kurser inom högskolan. Magisterexamen utfärdas av högskola/universitet.

Fackförbundet tar ut en kostnad för specialistutbildningen. Kostnaden är 1500 kr för medlemmar och 15 000 kr för icke medlemmar. Om personen

går ur fackförbundet under pågående specialistutbildningen debiteras ytterligare kostnad motsvarande kostnaden för icke medlemmar.

I utbildningen ingår att ha en yrkesverksam handledare för handledning minst 30 timmar under 3 år. Den som redan uppfyller de mål och krav som beskrivs i specialistordningen kan ansöka om dispens från handledningen. Ansökan bedöms av en specialistkommitté inom förbundet.

Överväganden

Utbildningen är inte reglerad av högskoleförordningen och ger därmed inte högskolepoäng. Den omfattas då inte heller av UKÄ:s (universitets- och högskoleämbetets) krav och kvalitetsgranskning. Hur kvalitetsgranskning av utbildningens innehåll sker framgår inte av den av Fysioterapeuterna framtagna Specialistordningen.

Då klinisk fördjupning, ex. auskultation, ska ske inom annat område än där den studerande är anställd uppstår frågor kring förmedling av auskultations- och praktikplatser, ersättning till verksamheten, kostnader för handledning etc. Region Stockholm har inget avtal med fackförbundet Fysioterapeuterna kring verksamhetsförlagd utbildning eller handledning och därmed inget åtagande att tillgodose olika former av praktikplatser till den här utbildningen. För utbildningar inom högskolans regi har regionen avtal med respektive högskola/universitet avseende verksamhetsförlagd utbildning.

Då fysioterapeuternas specialistutbildning till stor del genomförs i den egna verksamheten under pågående tjänstgöring kan behovet av lön under utbildningen till viss del redan vara tillgodosett. De delar av specialistutbildningen som ska göras utanför den egna verksamheten (såsom magisterstudier, hospitering) kan dock innebära inkomstbortfall för den studerande beroende av vilken överenskommelse som gjorts med den egna chefen inför utbildningens start. För magisterstudier inom högskolan kan studiemedel sökas via Centrala studiestödsnämnden, CSN, om studierna omfattar minst 50 procent (halvfart).

Kostnaden till fackförbundet för utbildningen är olika stor beroende av om sökande innehar medlemskap eller ej, där medlemskap ges fördel. Finansiering av kursavgift för utbildning som ges av facklig organisation har inte tidigare förekommit inom regionen vad gäller medel från central förvaltning.

Region Stockholm finansierar, via riktad statlig satsning, specialistsjuksköterskeutbildning för vissa medarbetare utifrån verksamhetens behov. Den statliga satsningen avser specialist-sjuksköterskeutbildning reglerad via högskoleförordningen och som ges av högskola/universitet.

Om fysioterapeuter erbjuds full lön under specialistutbildning så kan även andra professioner vars fackförbund driver specialistutbildning komma att kräva detsamma i framtiden, såsom t.ex. dietister och arbetsterapeuter.

I Region Stockholms 6-gradiga kompetensstige för fysioterapeuter finns krav på specialistkompetens på steg 5. Steg 1, 2, 3, 4 och 6 kräver ej specialistkompetens. Vårdverksamheterna bedömer själva vilka steg, dvs. vilken kompetensnivå, de har behov av för att bedriva sitt vårduppdrag.

Sammanfattningsvis: med anledning av ovan föreslås att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Ett avslag bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Ett avslag bedöms inte få konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Ett avslag bedöms inte få konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser

Ett avslag bedöms inte rendera i några miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Ett avslag bedöms inte få några administrativa konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Tora Almquist
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-03

HSN 2020-0817

Regionstyrelsen
Godkänd av Björn Eriksson, 2020-09-03

Region Stockholm
2019-10-15

Motion av Jonas Lindberg (V) om att införa betald specialistutbildning för fysioterapeuter

Trots att vårdens medarbetare ska arbeta i team och på toppen av sin kompetens erbjuder inte vår region idag olika professioner i vården lika villkor för specialistutbildning.

Fysioterapeuter är en yrkesgrupp som tillför stor nytta i hela hälso- sjukvårdssystemet och spelar en avgörande roll för patienters livskvalité, rehabilitering och tillvaratagande och stärkande av sina egna resurser. Yrkesgruppen spelar stor roll i vårdens samtliga specialinriktningar. Alltifrån palliativ vård till tung intensivvård. Inne på våra sjukhus vårdas idag allt sjukare patienter med mer komplexa behov. Att kunna möta detta med specialistutbildad personal inom samtliga professioner är av stor betydelse för goda vårdresultat. Dock vittnar företrädare från fysioterapin om kompetensflykt från våra akutsjukhus. Det är mer lönsamt att jobba i mindre specialiserad vård än i högspecialiserad.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har tillsammans med Fysioterapeuterna och Vårdförbundet gjort en studie i fem regioner och fem kommuner för att undersöka hur det står till med kompetens- och karriärutvecklingsmodeller. Stockholm är en region som har undersökts. Stockholm erbjuder sjuksköterskor i vissa områden betald specialistutbildning med full lön. Men för fysioterapeuter finns det inte utbildningstjänster med lön. Möjlighet att specialistutbilda med någon form av ekonomiskt stöd från arbetsgivaren kan finnas, men det skiljer sig åt mellan olika verksamheter. Många fysioterapeuter bekostar därför sina specialistutbildningar på egen hand. Genom studiemedel, genom att gå ner i arbetstid eller göra det på sin fritid. Att detta sker inom vår region rimmar illa både med ambitionen att vara Sveriges bästa offentliga arbetsgivare men också med visionen att på akutsjukhusen bedriva specialiserad och högspecialiserad vård.

Med bakgrund i detta yrkar jag:

Att regionfullmäktige beslutar att fysioterapeuter inom våra verksamheter ska erbjudas betald specialistutbildning med full lön

Att verksamheterna tillsammans med facklig organisation tillsammans avgör vilka specialistutbildningar som anses viktiga att bekosta med lön

Jonas Lindberg

Vänsterpartiet Region Stockholm